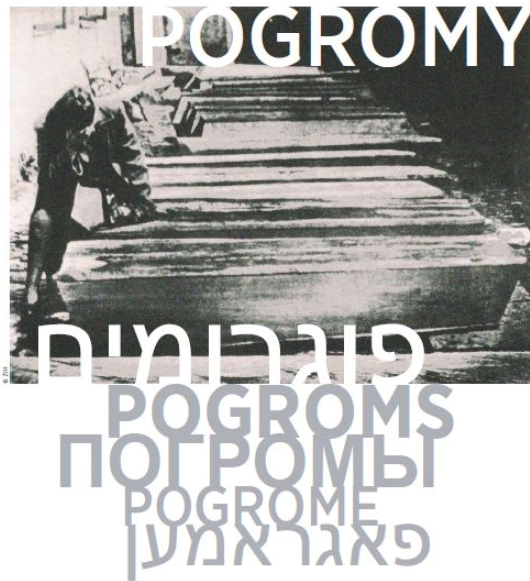

Międzynarodowa Konferencja
Pogromy Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX wieku
 Warszawa, 10–12 czerwca 2015 r.

Międzynarodowa konferencja *Pogromy Żydów na ziemiach polskich w XIX i XX wieku*, zorganizowana przez Instytut Historyczny Uniwersytetu Warszawskiego i Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, odbyła się 10–12 czerwca 2015 r. Wydarzenie to było pomyślane i zaplanowane jako część międzynarodowego projektu badawczego *Pogromy. Przemoc kolektywna wobec Żydów na ziemiach polskich w XIX–XX wieku i jej wpływ na relacje polsko-żydowskie. Historia, pamięć, tożsamość*, realizowanego przy finansowym wsparciu Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, a kierowanego przez dr. Artura Markowskiego, prof. Sławomira Buryłę oraz dr. Augusta Grabskiego. Podczas konferencji wystąpiło kilkudziesięciu badaczy z polskich i zagranicznych ośrodków akademickich, którzy reprezentowali rozmaite dziedziny nauki.

Obrady konferencji rozpoczęły wykłady zaproszonych gości – prof. Davida Engela (*Typologies of Violence in Jewish History*) oraz prof. Joanny Tokarskiej-Bakier (*Ludzie w mundurach*). Po dyskusji obradowano w równoległych sekcjach, ukazujących szerokie spektrum zainteresowań badaczy i różne ujęcia metodologiczne. Pojawił się m.in. namysł nad (re)definiowaniem pogromu oraz pogromem jako fenomenem społecznym i próbą jego modelowanego ujęcia. Zaproponowano również nowe interpretacje pogromów – mniej lub bardziej pro-

totypowych. Nie zabrakło przy tym ujęcia geograficznego (ukazanie programu kieleckiego w kontekście odbudowy skupisk żydowskich w powojennej Polsce).

Drugiego dnia konferencji, podobnie jak pierwszego, obradowano w dwóch bądź nawet trzech równoległych sekcjach. Sporo uwagi poświęcono reprezentacjom pogromów w sztukach wizualnych i w literaturze, a także reakcjom opinii publicznej na przejawy przemocy kolektywnej. W osobnym panelu dyskutowano o ekscesach antyżydowskich w Galicji w 1898 r. Nie zabrakło również ujęć komparatystycznych czy refleksji nad konsekwencjami przyjęcia perspektywy porównawczej.

Trzeciego dnia – w przeciwieństwie do dwóch poprzednich dni spędzonych w Instytucie Historycznym UW – obrady prowadzono w Muzeum POLIN. Odrębną sekcję poświęcono studiom przypadków – dość zapoznanym pogromom i ekscesom antyżydowskim z międzywojnia. W kolejnej odsłonie przedstawiono reprezentacje pogromów w sztukach wizualnych, m.in. w dziełach ekspresjonistów żydowskich. Ponadto dyskutowano o narracjach pogromowych (na poziomie źródeł i opracowań), a także o pamięci zbiorowej, w tym tej lokalnej. Konferencję zwieńczyły wystąpienia przedstawiciela komitetu naukowego prof. Szymona Rudnickiego oraz kierownika projektu dr. Artura Markowskiego. Po zakończeniu części oficjalnej uczestnicy konferencji mieli możliwość obejrzenia ekspozycji stałej Muzeum POLIN.

Marzena Szugiero

Instytut Kultury Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego